

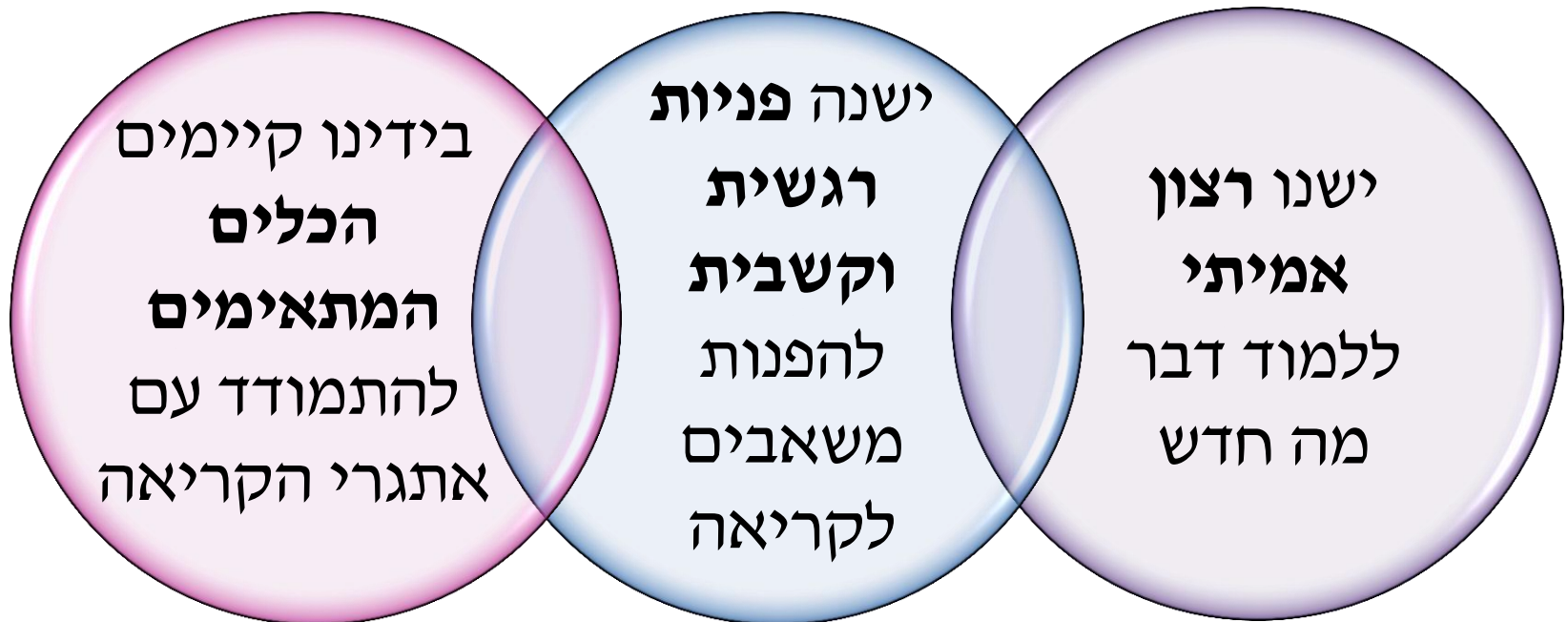
"אתה זה האילים שלך"
אוצר מילים אקדמי ורגשי
והבנת נקרא

פרופי תמי קציר

קסם הקריאה

- קריאת ספרים פותחת דלת לעולם הדמיון ולרקימת חלומות על עתיד מופלא.
- כאנשי חינוך יש ביכולתנו להעניק ללומדים את מתנת הקריאה, כזו שנסחפים אליה כבמטה קסם והיא מעוררת בנו תחושות חזקות.
- קריאה לשם הבנה מתרחשת כאשר:

קסם הקריאה

האם אנו מרגישים את הקסם הזה
כשאנו מלאדים קריאה בבית ספר?

האם הילדים שלנו
אוהבים מילים?

הנחות יסוד

➤ המהפכה הדיגיטלית הובילה לירידה בקריאת ספרים בעולם.

➤ מחקרים בארץ ובעולם מצביעים על כך שלפחות 15% מכלל התלמידים בבתי הספר מתקשים בהבנת הנקרא.

➤ קשיים בקריאה בגיל בית הספר היסודי יכולים לנבוע ממגוון סיבות.

➤ הוראה מיטבית המותאמת יכולה לשנות את העתיד החינוכי של תלמידים מתקשים.

(Wolf, 2018; Blachman et al., 2014; Wolff, 2016)

אוריינות על ציר ההתפתחות

קריאת תחומי
תוכן שונים

הבנת
הנקרא

שטף

ראשית
קריאה

שפה דבורה
ואוריינות בגיל
הרץ

והבנייה
מחדש
של
מידע

(תיכון
ולימודים
גבוהים)

קריאה
מנקודו
ת מבט
שונות
ומגוונות

(תיכון)

קריאה
לשם
רכישת
ידע

(כיתות ד-
חטיבת
ביניים)

שטף,
שכלול
השימו
ש
בשפה

(כיתות ב-
ג)

רכישת
הפענוח

(כיתות א-
ב)

טרום
קריאה

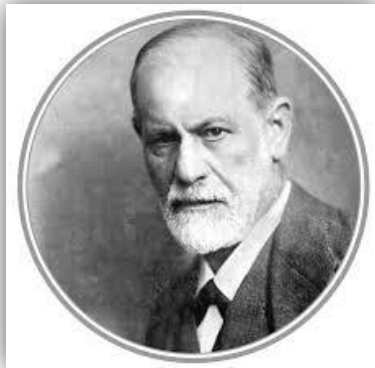
(6-0)

חיבור בין קוגניציה לרגש בחינוך

Howard Gardner, 1995

לרגשות חיוביים תפקיד חשוב במידה

Broaden and Build Theory, Fridrickson, 2001;
Pekurn et al., 2007

”בעולמנו כיום מושם דגש רב מאוד על האינטלקט, כך שכמעט אין זיהוי של האינטראקציה בין רגשות למחשבות או התייחסות לכך. אך לרגשות השפעה חזקה על קוגניציה ועל למידה.”

Douglas Newton,

Thinking with Feeling, 2014

מקריאה מיצ"בית

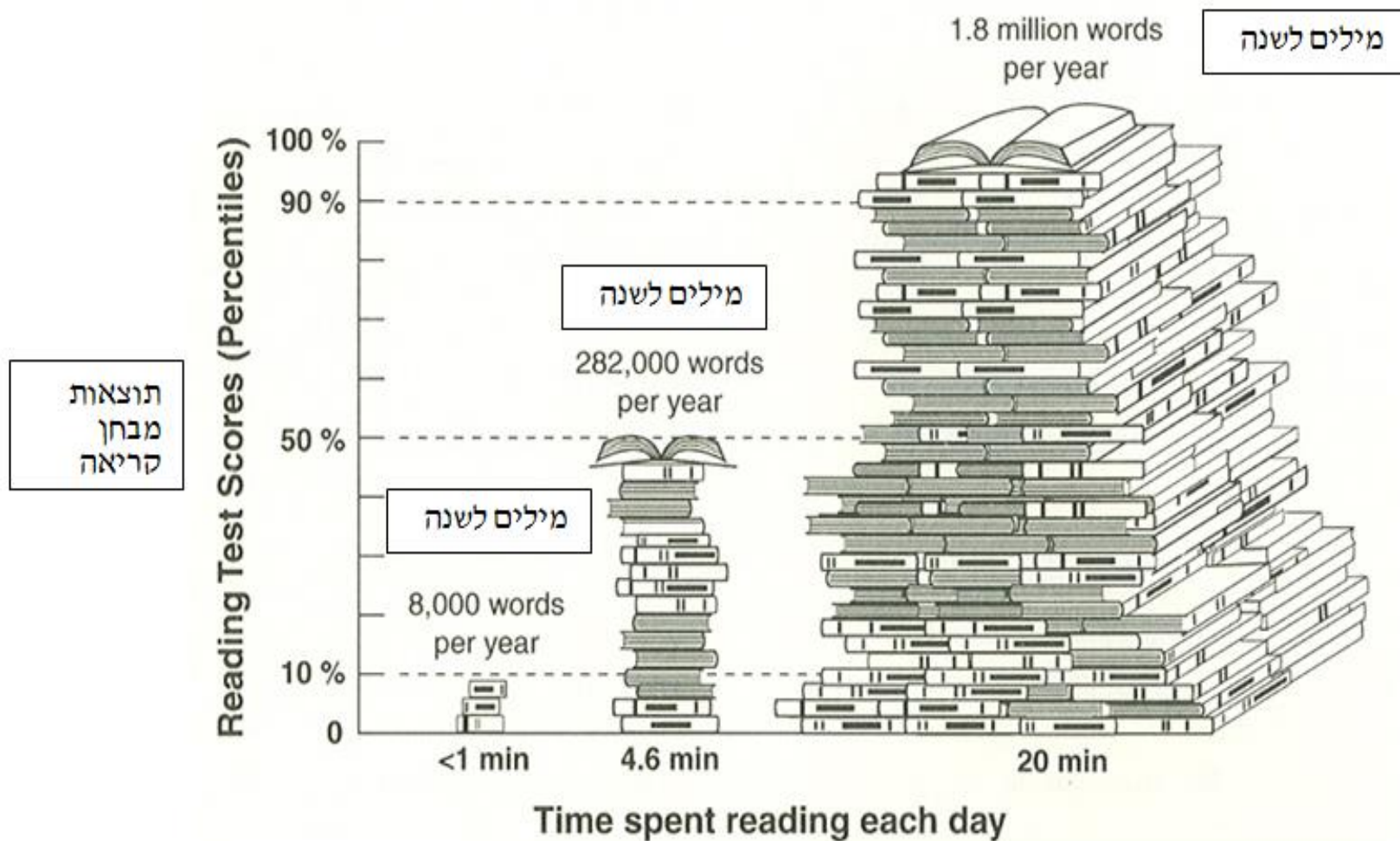
לקריאה מעורבת

- ✓ מבחנים בינלאומים מציבים את ישראל במקום נמוך בקריאה.
- ✓ ילדים מבליס פחות זמן בקריאה בשעות הפנאי.

כשילדים יאהבו יותר לקרוא, יקראו יותר,
וכשיהיו להם הכלים לקריאה מיטבית
השפה שלהם תהיה עשירה יותר
ישתפרו גם מבחני המיצ"ב שלהם

(Taylor et al., 1990)

אוצר מילים והבנת הנקרא

זמן קריאה כל יום⁶³

מה זה אומר לדעת מילה?

המכתב השביעי של אפלטון: זיהוי פשוט של השם, היכרות עם תמונות והגדרות, עד לידע עמוק של המושג (Wolf, 2008).

מודלים של לימוד מילים

1. אני לא זוכר שראיתי את המילה בעבר.
2. ראיתי את המילה בעבר, אבל אני לא מכיר את משמעותה.
3. אני מזהה את המשמעות בקונטקסט מסוים, ואני חושב שהמשמעות היא...
4. אני מכיר את המילה. המשמעות שלה היא...
5. אני יכול להשתמש במילה הזו במשפט.

(Paribakht & Wesche, 1997)

אוצר מילים

ידיעת מילים היא רב ממדית וטומנת בחובה את היכולות:

וכל אלו לצד פיתוח המודעות והנטייה החיובית למילים

הפער באוצר המילים

הבדלים משמעותיים בחוויות המצטברות

(Hart & Risley, 1995)

3 שנים	כמות המילים הנשמעות בשנה, בה 5,200 שעות	כמות המילים הנשמעות בשבוע בן 100 שעות	כמות המילים הנשמעות בשעה	
10 מיליון	3 מיליון	62,000	620	סעד
20 מיליון	6 מיליון	125,000	1,250	מעמד הפועלים
30 מיליון	11 מיליון	215,000	2,150	בעלי מקצועות

מכיתה אלף פערים עצומים (!!!) באיכות ובכמות

בעת התחלת כיתה א',
חלק מהילדים מכירים בערך

20,000 מילים

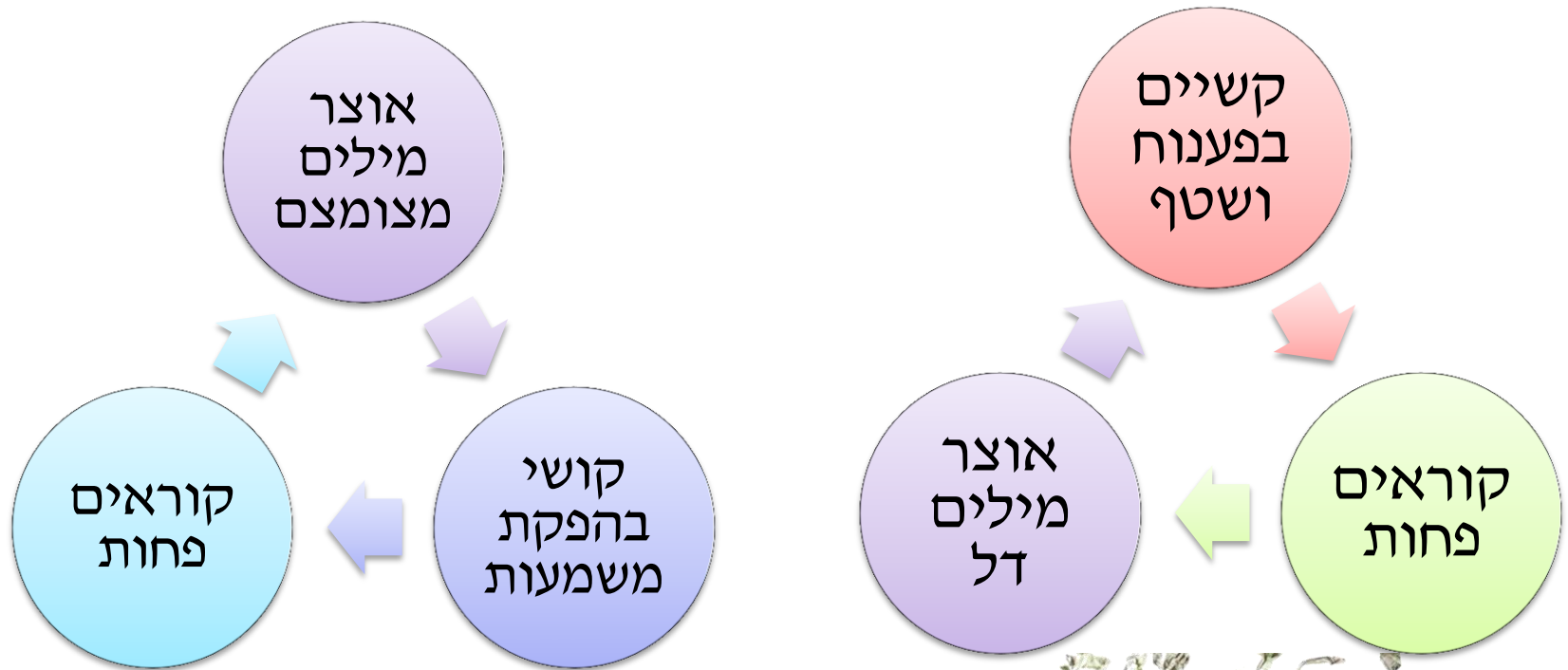
בעוד אחרים מכירים

5,000 מילים

(Moats, 2001)

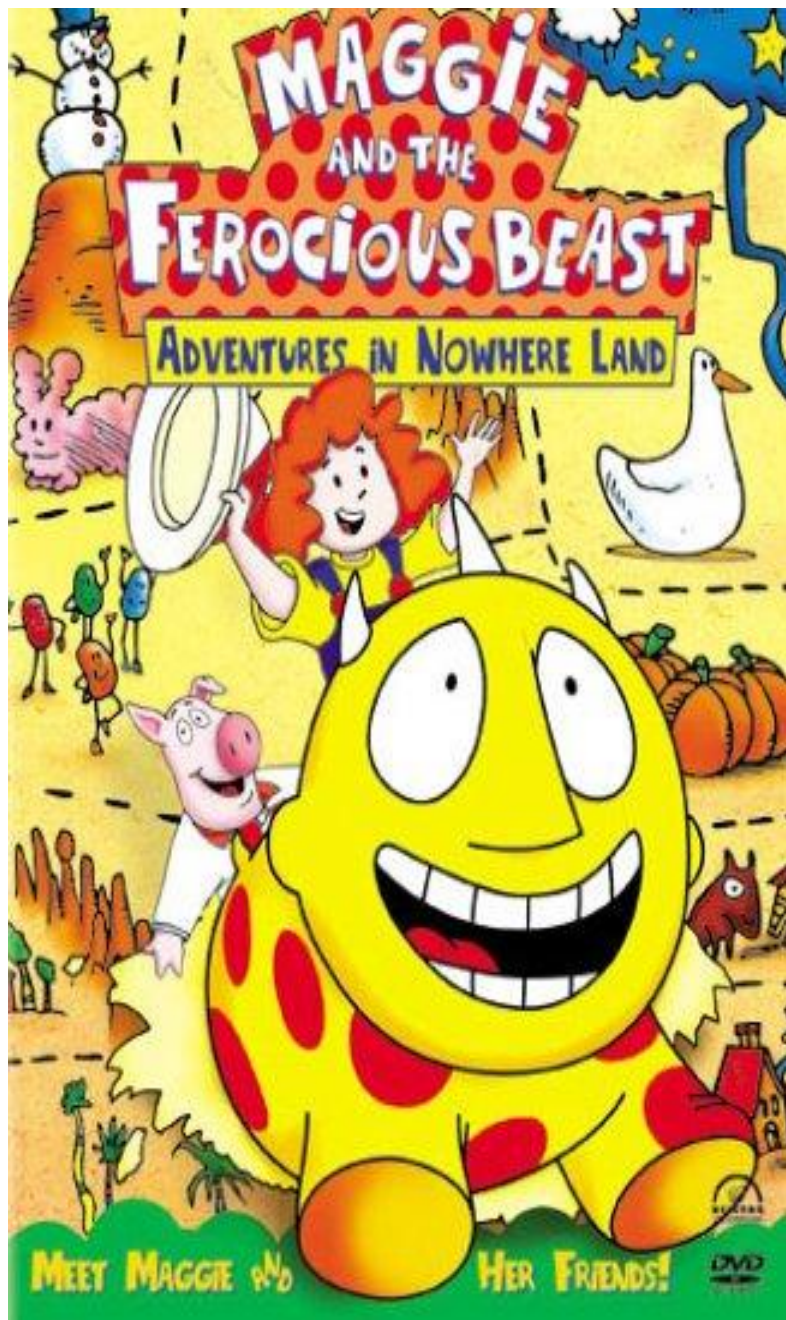
אוצר מילים והישגי קריאה

אפקט מתיו (Matthew effect): העשיר מתעשר והעני מתרושש

(Sedita, 2005)

שלושה נדבכים של
אוצר מילים

מילים המנסות לגעת

שפה יכולה לייצר רגש
או רגש יכול לייצר שפה
(Schrauf, 2008)

תמי סבג שושן

רגש

הרגש ממלא תפקיד מכריע בחיי היומיום שלנו (Hinojosa, Mendez-Bertolo & Pozo, 2010)

הרגש מוגדר כתגובה סובייקטיבית של אדם על גירוי מסוים.

התגובה כוללת חמישה רכיבים :

- תגובה גופנית פנימית.
- אמונה או הערכה קוגניטיבית על המתרחש.
- נטיות פעולה
- הבעת הפנים של המרגיש.
- תגובות התנהגותיות לרגש.

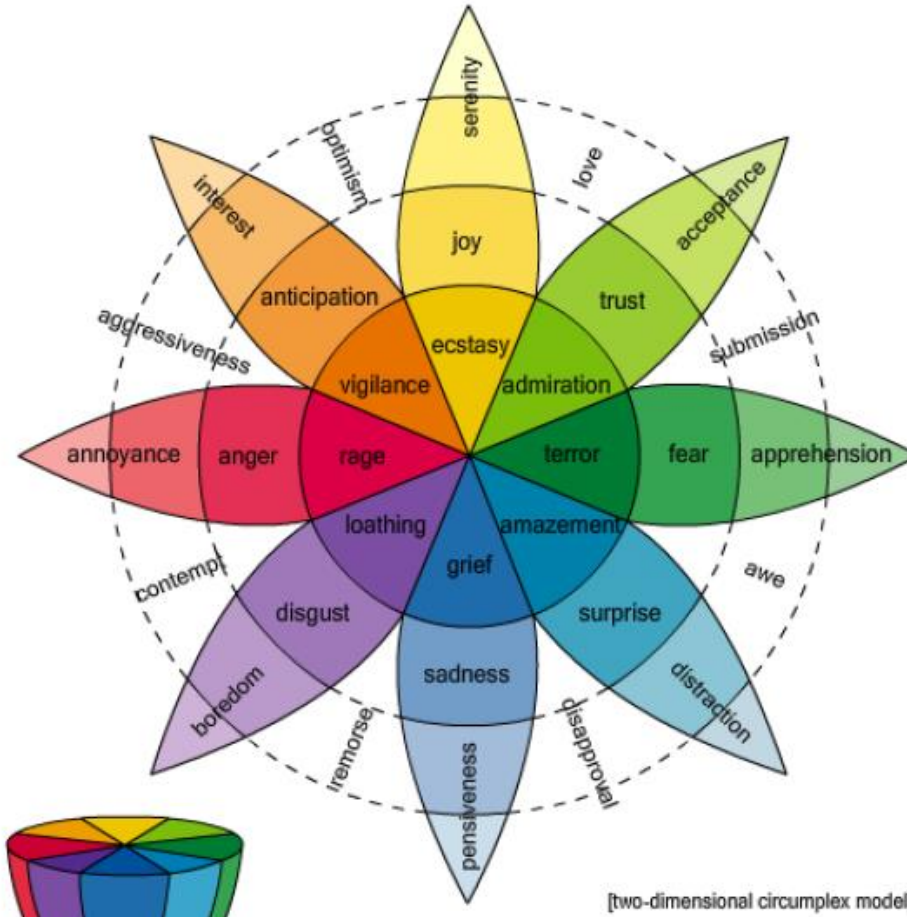
(Scherer, 2005)

מילים עם מטען רגשי? emotion laden words

- מילים שאינן מתייחסות לרגשות באופן ישיר, אך מביעות רגש באופן עקיף או מעוררות רגש, מבלי לנקוב בשם הרגש באופן ממשי:
 - קללות וגידופים
 - עלבונות ונזיפות
 - מילות חיבה
 - מילים המעוררות דחייה
 - קריאות ביניים
 - מילים עם קונוטציה רגשית (הקשר תרבותי/חברתי)

גלגל הרגשות

Plutchik's Wheel of Emotions

Plutchik, 1980, 1994

הוראה ישירה של אוצר מילים רגשי

- נמצאה הבנה מוגבלת של מילות רגש שנלמדו ללא הוראה ישירה, בקרב ילדים צעירים (Widen & Russell, 2004)

- מתן רצף פיגומים, עם משוב מיידי וברור מאפשר לילדים לפתח הבנה עמוקה של הרגשות שמאחורי המילה.

(Richels, Bobzien, Raver, Schwartz, Hester, & Reed, 2014))

- יש ידע מצטבר על הוראת ראשית קריאה
- פחות ידע על בניית אוצר מילים והבנה מילולית בשפה העברית בכיתות יסוד
- פחות דגשים פדגוגים

פיתוח כלי המחקר מבחן חרו"ת: חשיבה, רגש ותוכן

(סבג שושן, קציד, יספי ופריאור, 2018)

מבחן חרו"ת: השיבה, רגש ותוכן

1. עקרונות לבחירת הטקסטים:

מקורות שונים

מאפייני הלומדים

סוגות

תחומי דעת שונים

סופרים/כותבים
שונים

2. עקרונות לבחירת המילים:

מהותיים להבנת
הרעיונות המרכזיים

נדבך השני

אוצר מילים גלוי
ומפורש

3. סיווג המילים: רגשי ואקדמי

אוצר מילים אקדמי:
תוכן + השיבה

אוצר מילים רגשי

4. שיפוטי מומחיות: רכזות ומדריכות שפה

5. בחירת המילים לרשימה

המילה	שכיחות ברמה הגלוייה	שכיחות ברמה המשתמעת	שכיחות במספר מקורות מידע	שכיחות במספר תחומי דעת	שכיחות במספר סוגות	שיפוט מומחים	ציון כולל מילה

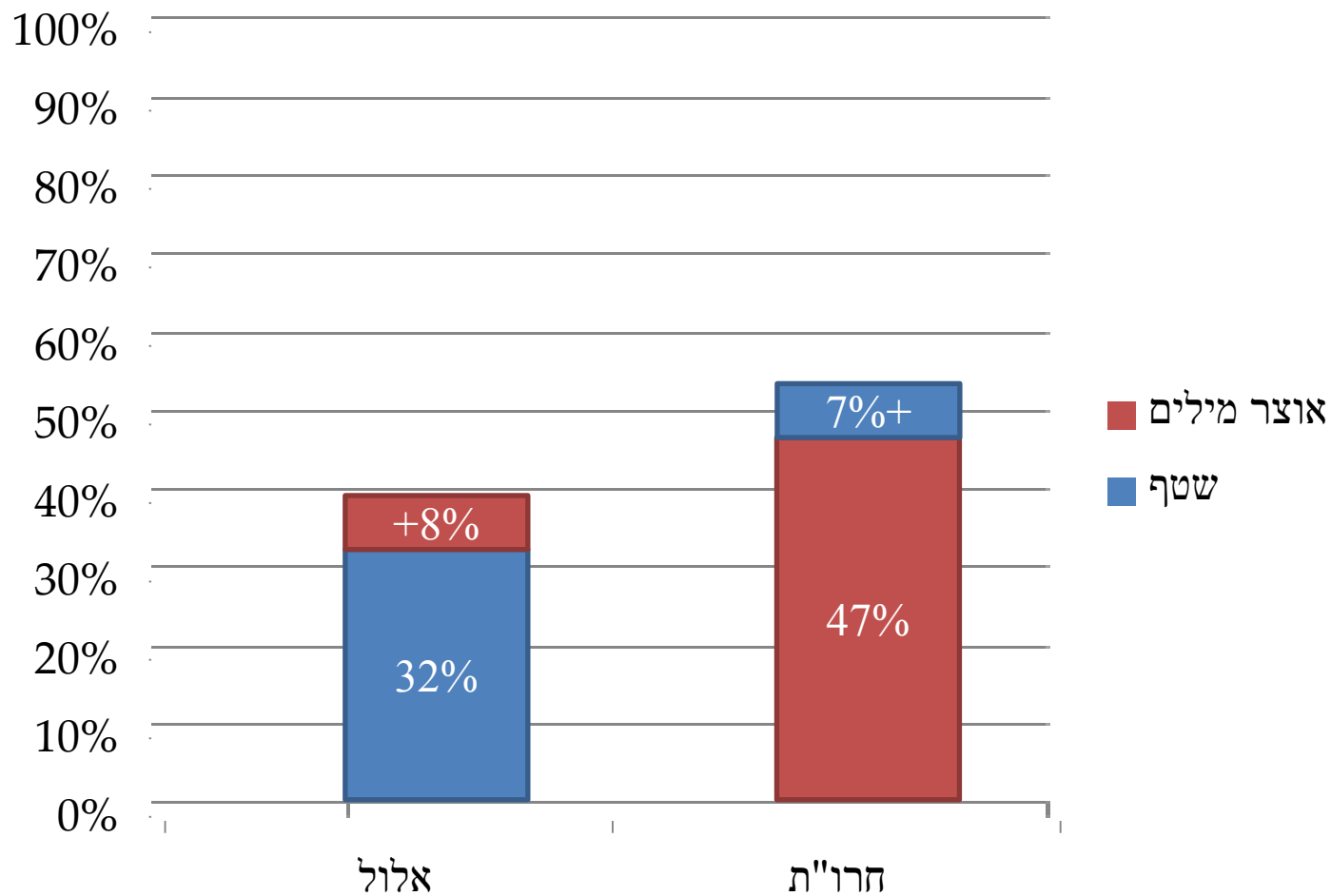
לכל מילה ניתן דירוג כולל הנשען על שישה תבחינים:

כל מדד שנמצא מעל הממוצע בכל אחד מהתבחינים זיכה את המילה בנקודה. הניקוד המירבי לכל מילה היה 6 (הממוצע למילים לכיתה ד' היה 2.72)

לבסוף נבחרו כמאה מילים עם הדירוג הגבוה ביותר בכל סוג (דירוגי 4-6):

65 מילות תוכן, 20 מילות חשיבה ו 15 מילות רגש

התרומה של מבחני אוצר מילים להבנת הנקרא

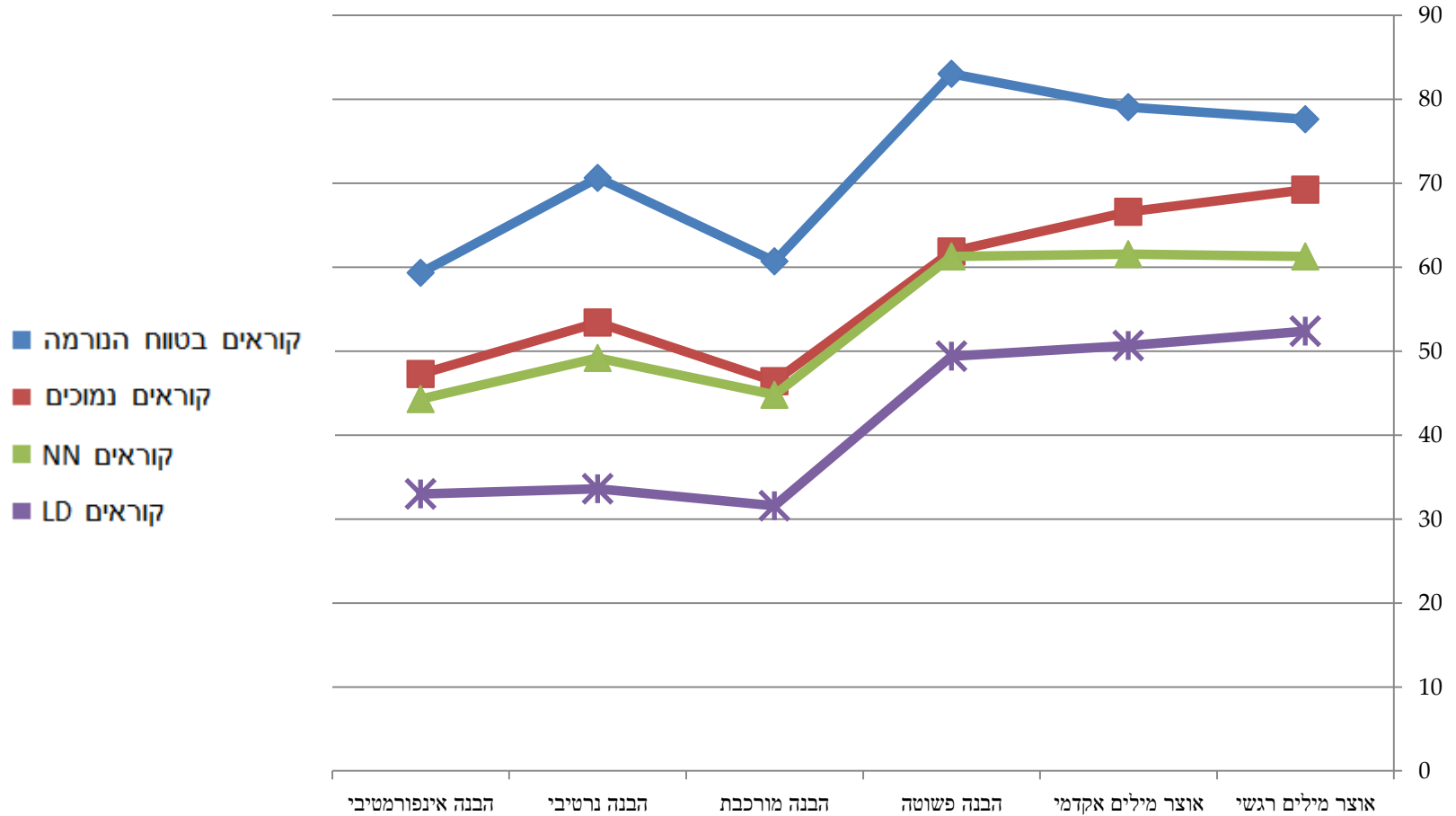

248=N

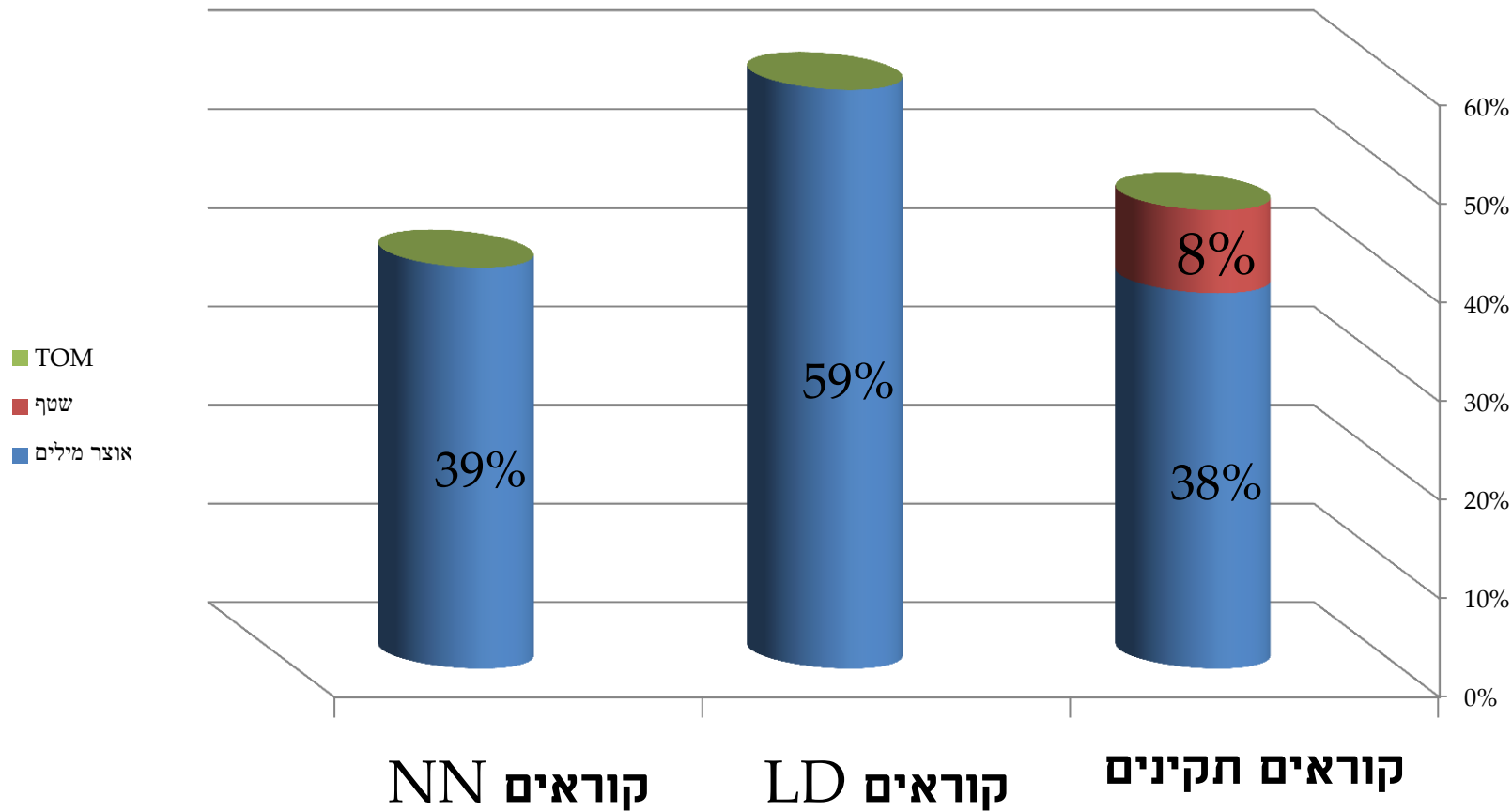
קבוצות המדגם

קוראים ליקויי למידה	קוראים דוברי עברית לא שפת אם	קוראים נמוכים	קוראים בטווח הנורמה
N = 20	N = 41	N = 39	N = 126
דיווח המורה תלמידים עם אבחון פורמלי+ זכאות לשעות שילוב	אינם דוברי עברית שפת אם	מתחת לאחוז 25 שטף קריאה	מעל אחוז 25 שטף קריאה

הבדלים בין קבוצות: מגמות כלליות

התרומה של מבחני אוצר מילים להבנת הנקרא

הדגמות מתוכניות התערבות

- אור לכיתה ב'
- אי של הבנה לכיתות ד'-ה'
- – The word generation program
 - לחטיבת הביניים

תכנית אור לכיתה ב'

פרופ' תמי קציר, ד"ר אורלי ליפקה וד"ר שלי שאול

פיתוח פדגוגי: שחר דותן

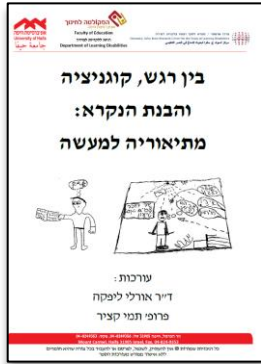
עקרונות פדגוגיים

מערכי השיעור הקיימים

12. פיצוח אוצר מילים	1. היכרות
13. תרגול פיצוח אוצר מילים	2. ידע סמנטי – הכרת מילים בהקשרים שונים.
14. יצירת מודל מנטלי של הטקסט – ציר הזמן	3. ידע סמנטי – הפכים
15. יצירת מודל רגשי של הטקסט – ציר הרגשות	4. פיתוח אוצר מילים – מורפולוגיה
16. תרגול ציר הזמן וציר הרגשות	5. שיעור תרגול – משפחות מילים
17. שאילת שאלות	6. דיוק בקריאה והומוגרפים
18. מתן תשובות מלאות	7. פרזודיה
19. גמישות מחשבתית	8. קצב הקריאה
20. היסק רגשי	9. פעילות שיא – סיכום המודל הפשוט בקריאה
21. תרגול – היסק רגשי	10. ניבוי וחקירה
22. מסר סמוי בטקסט ותובנה	11. מדריך הטרמה
23. פרידה	

ספר מלווה השתלמות

תוכן העניינים

חלק ראשון: גישה רב רכיבית ללימוד הבנת הנקרא

- **Linking cognition and emotion: into reading**

- **comprehension instruction מודל ההכשרה של המתמחה**

- האורייני בהוראת הבנת הנקרא (ד"ר אורלי ליפקה)

- ביסוס קשר מורה תלמיד (קמה גלילי)

חלק שני: מיומנויות נמוכות ותרומתן לתהליך הבנת הנקרא

- אוצר מילים (שחר דותן)

- מודעות מורפולוגית (עדי שכטר)

- דיוק בקריאה (עדי שכטר)

- שטף קריאה (עדי שכטר)

חלק שלישי: מיומנויות גבוהות ותרומתן לתהליך הבנת הנקרא

- אסטרטגיות טרום קריאה (עדי שכטר)

- מארגנים גרפיים (עדי שכטר)

- תהליכי היסק והיסק רגשי (תמי סבג-שושן)

- הערכת כישורי היסק בהבנת הנקרא והתערבות לקידום (שירה בלייכר)

- תהליכי אינטגרציה של טקסטים מרובים (לירון פרימור)

- פונקציות ניהוליות (רעות אבלס-בלחינו)

- השפעת משוב על יכולות מטא-קוגניטיביות בהבנת הנקרא (עינת קליידר-טסלר)

טסלר)

- הערכה עצמית בקריאה ותרומתה להבנת הנקרא (ד"ר רונן קספרסקי)

- **The Or Program for Second Grade: Linking Cognition, and**

- **Emotion into Literacy Instruction** (פרופ' תמי קציר, ד"ר אורלי

ליפקה וד"ר שלי שאול)

פיתוח אוצר מילים רגשי בכיתות ב'

לאחר קריאת טקסט סיפורי תואם גיל נבחרו מילים רגשיות ומילים טעונות רגשית לצורך הרחבה והעמקת הידע עליהן:

• מילים רגשיות. כגון –

נרגש, מודאג, חשש, אושר.

• מילים טעונות רגשית. כגון –

זר, מוכר, שונה, דומה, אחר, מפריע, כוח, בטחון.

פיתוח אוצר מילים רגשי בכיתות ב'

- באמצעות אינטראקציות משמעותיות עם המילים במגוון רחב של הקשרים וכן חשיפות מרובות למילים החדשות הועשרה הסביבה החינוכית סביב אוצר המילים הנלמד.

מילת המטרה: אושר

יצירת פאזל האושר הכיתתי – מהו אושר
עבורי?

העמקת הידע על מילות המטרה דרך סיפורים ומחישים

מילים
אקדמיות

מר נבוי וגברת חוקרת

בין מר נבוי לגברת חוקרת לא נתן להפריד,
הצמד שתמיד מנחש את העתיד!
מנבאים על מה יספרו ספרים,

מה יהיה באגדה, מי יהיו הגבורים?

בחייהם יש כל הזמן מתח,

מחפשים יחד עקבות בשטח

יוצאים להרפתקאות לגלוי דברים נסתרים

עם זכוכית מגדלת וכובע של חוקרים

השריר החזק ביותר שלנו הוא הדמיון והמח

ולהעלות נבויים תמיד יש לנו כח!

מילים
רגשיות

מר נרגש

איזו התרגשות! אני הוא מר נרגש!
מתלהב מכל ארוע, מסיבה או סתם
מפגש!

אני מתרגש מדברים קטנים כמו צחוק של
תינוק,

וגם מדברים גדולים כמו צמר גפן מתוק!

בלילה אני לא נרדם,

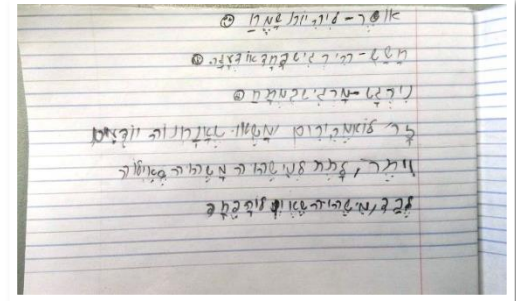
בבקר קם ממש מקדם,

כי היום קצר ומלא בהפתעות,

וצריך להגשים את כל המשאלות!

פעילות חוויתית רב חושיות להיכרות ועיבוד מעמיק של המילים החדשות

פעילות אורתוגרפית: למידת איות המילה
Berninger, 2006

מילון אישי – לכתוב מילות מטרה
חדשות ומשמעותן
SERP 2011

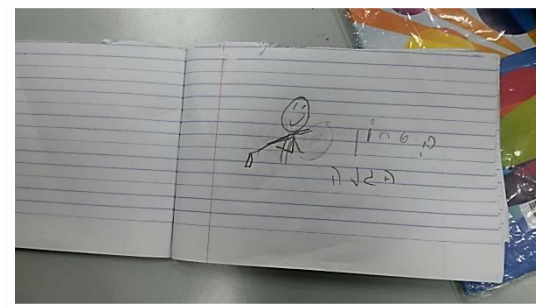
מילת ההפך – "זר- מוכר" – ים יבשה,
משחק ריחות

מהי משמעות
המילה עבורי?
פעילות יצירה

קטגוריזציה: מילות המטרה "אושר",
 "חשש", "נרגש" – שיום ושיוך לקטגורית
 רגשות.

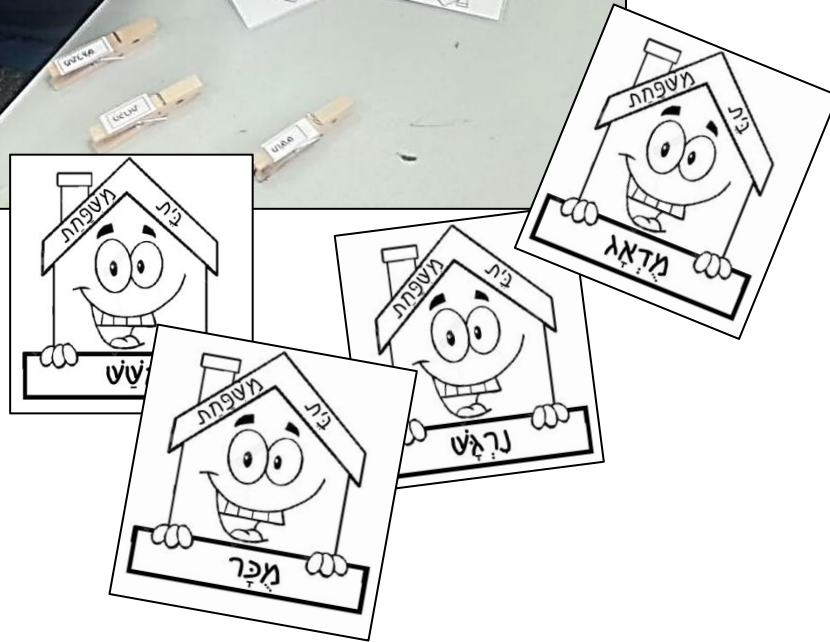
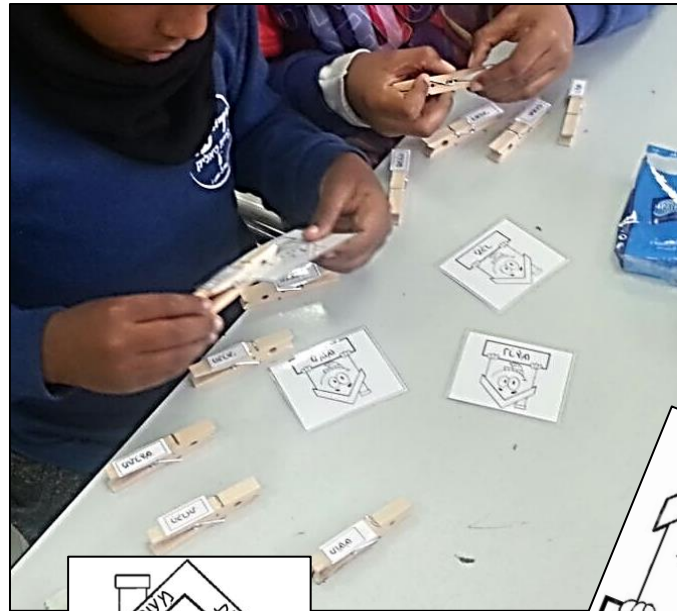

הרחבה סמנטית: חיפוש מילים נוספות
 בעלות משמעות דומה
 Wolf et al., 2002

שיבוץ מילת המטרה במשפט –
 פעילות קומיקס, "צלחת האושר"

עבודה מורפולוגית על מילות המטרה

פעילות מורפולוגית חווייתית – חיבור
מילים במשפחות מילים רגשיות

שילוב אסטרטגיות לשיפור יכולת ההיסק המילולי והרחבת אוצר המילים

למידת משמעות של מילים לא מוכרות

למידה מתוך הקשר –

- כשאני יכול לנחש את משמעות המילה לפי המשפט שהיא מופיעה בה.
- "היא חכמה בגרונה וענתה מהר".

משפחות מילים (שורשים)

- כשאני מכיר מילים מאותה משפחה.
- המילה – "נרגש", מילים מוכרות מהמשפחה: רגש, התרגשות, מרגש.

חיפוש אחר מקור מידע

- אני יכול לשאול מישהו שיודע. אולי מבוגר, הורה או מורה, או ילד אחר. אני יכול גם לחפש את משמעות המילה באינטרנט או במילון.

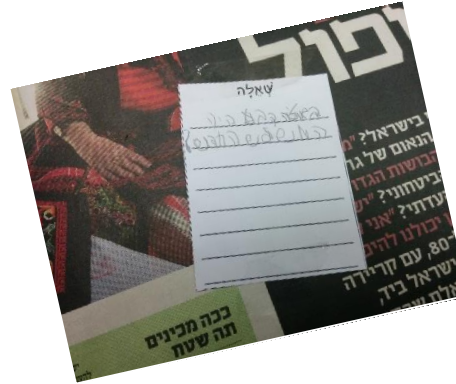
אסטרטגיות לשיפור יכולת ההיסק המילולי

אני שאלתי שאלות
על הצלילה בספור:

- מה היה הצנע של אנא מרבע?
- מה היה הטם של הרופאה שבדקה את המטלט?

גבו

אביגיל

אני שאלתי שאלות
על הקטות בספור:

- איך הקטו הזרים של המטלט כשחפו לת'נוקם המדט?
- מדוע הקטו המטלט אחר כשהגיע לג?

שאלת שאלות על הסיפור:
"צירת חבילת השאלות"

היכרות עם סוגי שאלות על
טקסט

כיצד יודעים מה התשובה?

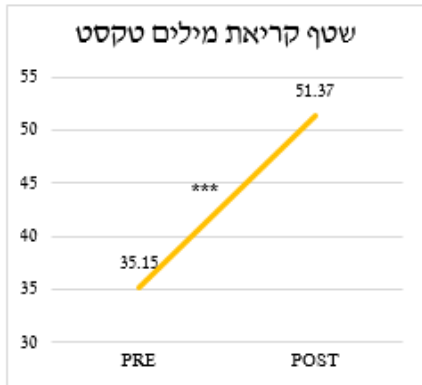
- אנחנו יכולים להשתמש בזכרון ולנסות להזכר מה כתוב או מציר בספור.
- אם אנחנו לא זוכרים, תמיד נוכל להזכר לספור ולתפט בו את התשובה!

אופק

אסטרטגיות למענה על שאלות

תגובה להתערבות "אור" מדדי קריאה

$F(1,94)=187.73, MSE=12433.45, p<0.001, \eta_p^2=0.67$

$F(1,94)=133.24, MSE=1516.88, p<0.001, \eta_p^2=0.59$

$F(1,93)=56.339, MSE=1440.03, p<0.001, \eta_p^2=0.38$

$F(1,93)=30.69, MSE=1551.42, p<0.001, \eta_p^2=0.25$

בהשוואה בין המדדים לפני ההתערבות ואחריה, אפשר לזהות עלייה ניכרת בכמה מדדים בקרב תלמידים בכיתה ב:

- ✓ שטף קריאת מילים בודדות
- ✓ שטף קריאת מילים בטקסט
- ✓ דיוק בקריאת מילים בודדות
- ✓ דיוק בקריאת מילים בטקסט

תגובה להתערבות "אור"

אוצר מילים והבנת הנקרא

$F(1,94)=50.52, MSE=287.86, p<0.001, \eta_p^2=0.35$

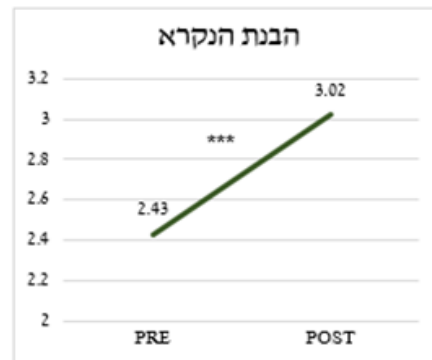

$F(1,94)=111.06, MSE=247.42, P<0.001, \eta_p^2=0.54$

$F(1,52)=17.75, MSE=1058.73, p<0.001, \eta_p^2=0.25$

מידע נאסף רק בשנת 2018

$F(1,52)=23.65, MSE=9.07, p<0.001, \eta_p^2=0.31$

מידע נאסף רק בשנת 2018

בהשוואה בין המדדים לפני ההתערבות ואחריה, אפשר לזהות עלייה ניכרת בכמה מדדים בקרב תלמידים בכיתה ב:

- ✓ אוצר מילים תוכנית (CBM)
- ✓ אוצר מילים
- ✓ הבנת הנקרא
- ✓ אסטרטגיות הבנת הנקרא

תגובה להתערבות "אור"

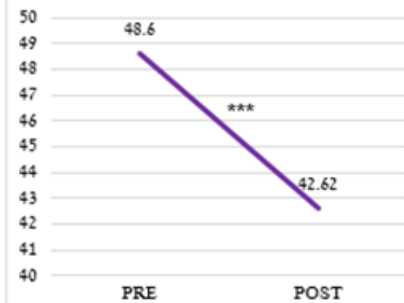
מנגנונים בסיסיים ורגשות בקריאה

מודעות פונולוגית

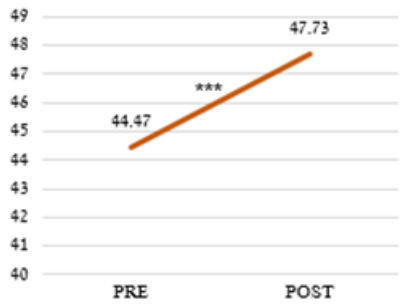
$F(1,94)=29.23, MSE=95.36, p<0.001, \eta_p^2=0.24$

שיום מהיר

$F(1,93)=25.21, MSE=1662.14, p<0.001, \eta_p^2=0.21$

תפיסה עצמית בקריאה

$F(1,94)=16.71, MSE=381.09, p<0.001, \eta_p^2=0.15$

חרדה מקריאה

$F(1,94)=6.14, MSE=163.43, p<0.05, \eta_p^2=0.06$

בהשוואה בין המדדים לפני ההתערבות ואחריה, אפשר לזהות עלייה ניכרת בכמה מדדים בקרב תלמידים בכיתה ב:

- ✓ מודעות פונולוגית
- ✓ תפיסה עצמית בקריאה

וכן ירידה ניכרת בכמה מדדים אצל תלמידים אלו:

- ✓ זמן שיום אותיות
- ✓ חרדה מקריאה

תכנית "אי של הבנה" לכיתות ד'-ה'

פרופ' תמי קציר וד"ר אורלי ליפקה

פיתוח פדגוגי והשתלמויות מורים:

שחר דותן, עדי שכטר, תמי סבג שושן, קמה גלילי.

שימוש במולטימדיה וחשיפה למילות המטרה

אוצר מילים אקדמי ורגשי

• הקניית אסטרטגיות לפיצוח אוצר מילים לא מוכר

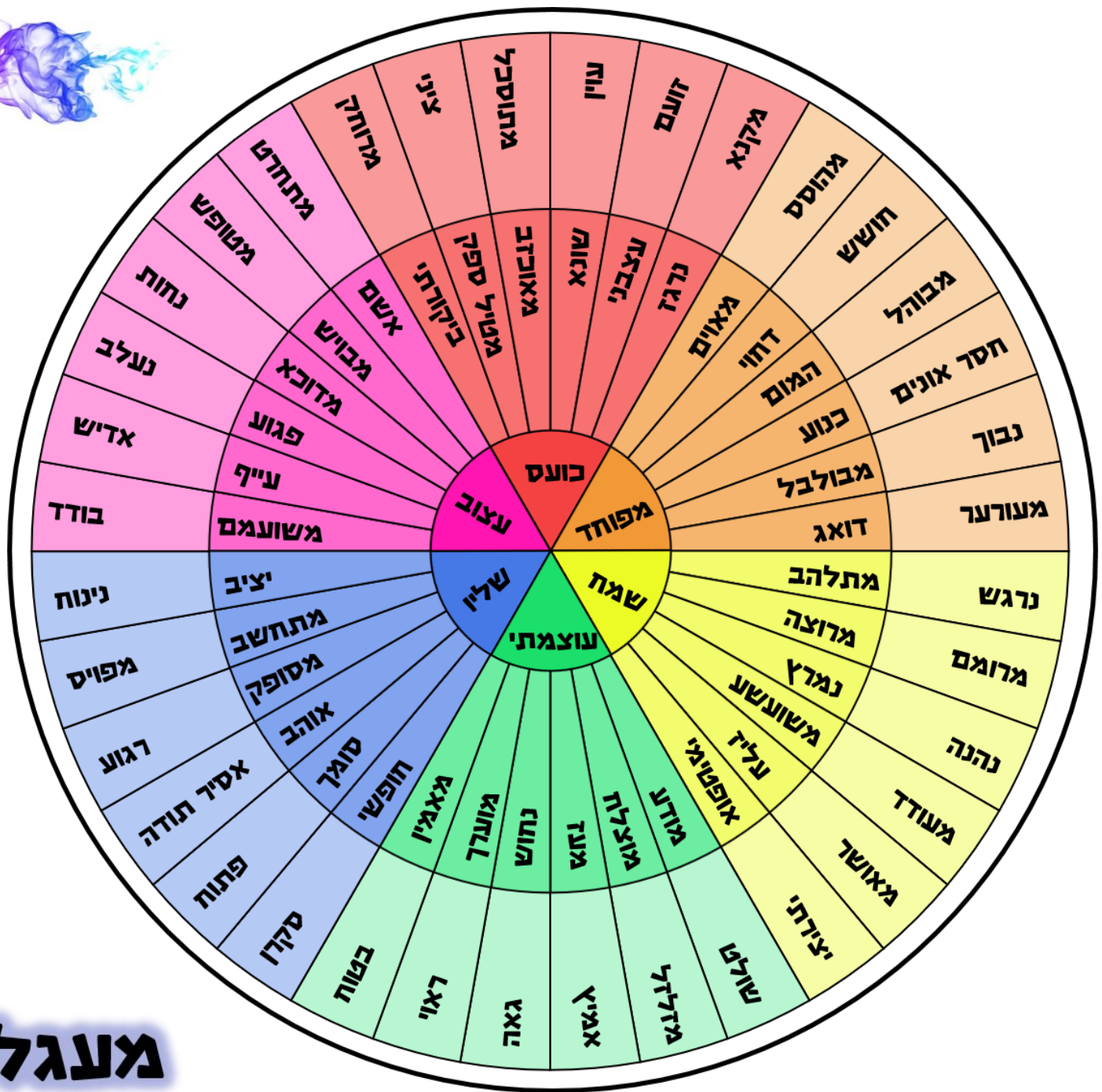
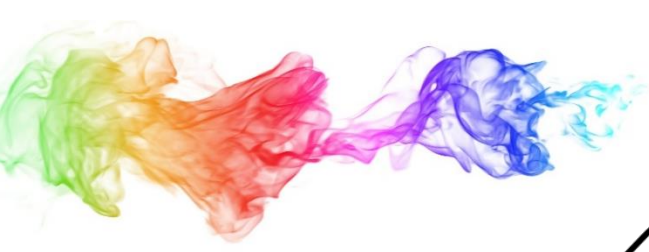
- הקניית מילות מטרה – כ-30 מילים מאירות
- חשיפה חוזרת למילים בהקשרים שונים
- שימוש במילים במטלות שונות

אילים מאירות

מעגל הרגשות

תאטרון קריאה – שימוש במילות המטרה בקריאה קולית

קראו את השיחה הבאה שהתקיימה באי תוך שימוש במקל ההקשבה:

1 _____: "אני צמא! נגמר לנו מלאי בקבוקי המים שהיה באונייה. הפה והגרונ

שלי כל כך יבשים. אני מרגיש במצוקה!"

2 _____: "אסור לאבד תקווה! חייבים למצוא פתרון! מי רוצה להציע רעיונות

איך נשיג מים?"

3 _____: "הייתי מציע להגיע למפל הגדול. המים שם מתוקים וטובים, אבל

הזרם חזק מאוד ומסוכן מדי!"

4 _____: "התפלת מי אוקיינוס היתה יכולה להיות פתרון יצירתי מאוד, אבל

אני חושב שהוא מורכב מדי ואין לנו את הציוד הדרוש לשם כך."

5 _____: "אני מאמין שהפתרון הטוב ביותר למציאת מים נמצא במעיין

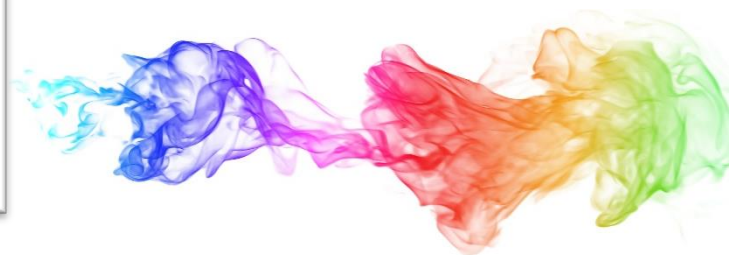
חשיבה בקול – המללת תהליך פיצוח אוצר מילים לא מוכר

דיאנה והקופים

הקראה: דיאנה טיפסה על העץ, מעלה-מעלה. לפניך ראתה אגוז, אגוז אחד ויחיד. את האגוז הזה עליה להשיג! בזהירות הושיטה את היד. לפתע, הענפים התנפצו, ומעליה התרומם פרצוף שטני של קוף. היה זה קוף ענקי **בהשוואה** לקופים שאיתם הופיעה בקרקס.

הדגמה: "רגע, המשפט הזה לא ברור לי. למה הכוונה: היה זה קוף ענקי **בהשוואה** לקופים שאיתם הופיעה בקרקס? מה פירוש המילה **השוואה**? תוך כדי קריאה קורים לי במוח הרבה מאוד דברים. הרבה מחשבות רצות לי בראש על מה שאני קוראת ועל מה שיכול לקרות. ועכשיו, איך אבין מה פירוש המילה השוואה? אני יודעת! כדי להבין זאת, עליי להפעיל את **גלגלי ההבנה** שלי. אני חושבת שכדאי לי לקרוא שוב את המשפט (קריאה חוזרת של המשפט). אוקיי, אני יכולה להיעזר במשפט כולו כדי להבין: דיאנה הכירה קופים בקרקס ולכן היתה לה אפשרות לבדוק את הדומה והשונה בין הקוף המפחיד שמולה לבין הקופים שהכירה. באמצעות **הקשר** אני מבינה שהשוואה זו בעצם **בדיקה של הדומה והשונה**."

הבעה בכתב

- כתיבת יומן - שימוש במילות המטרה

לפני כמה שנים ססתי לדרום אפריקה, לבד כדי ללמוד ולצפות בגורילות.
כשהגעתי הסתובבתי ביער וגיליתי שבט של גורילות נעמדות ולא זלתי, לא
נשמתי ולא עצמתי את עיני. הסתכלתי להן בעיניים והן התחילו להתקרב
אליי. הן היו שחורות, מלאות שיער וענקיות.
כשהן הגיעו אליי הרגשתי חשש והתרגשות. הקשבתי לנשימותיהן
והתמודדתי עם הפחד שהיה בראשי. אזרתי בטחון והתקרבתי אליהן
יותר ושמחתי ביותר והרגשתי את ליבי דופק חזק.

לפני כמה שנים ססתי לדרום אפריקה, לבד כדי ללמוד ולצפות בגורילות.
כשהגעתי הסתובבתי ביער וגיליתי שבט של גורילות נעמדות ולא זלתי, לא
נשמתי ולא עצמתי את עיני. הסתכלתי להן בעיניים והן התחילו להתקרב
אליי. הן היו שחורות, מלאות שיער וענקיות.
כשהן הגיעו אליי הרגשתי חשש והתרגשות. הקשבתי לנשימותיהן
והתמודדתי עם הפחד שהיה בראשי. אזרתי בטחון והתקרבתי אליהן
יותר ושמחתי ביותר והרגשתי את ליבי דופק חזק.

שילוב מילות המטרה בשיר – המנון האי

3

זה קרה לנו פתאום,
אצאנו את עצמנו באצוקה.
איך שורדים על אי נידה?
התחילה לה הרפתקה!
כי על אי בודד, יש להתמודד,
לבדנו, בלי תאיכה של אשפתה.
על אף אשברים, וגם אתגרים,
נעבור את האסע בהצלחה!

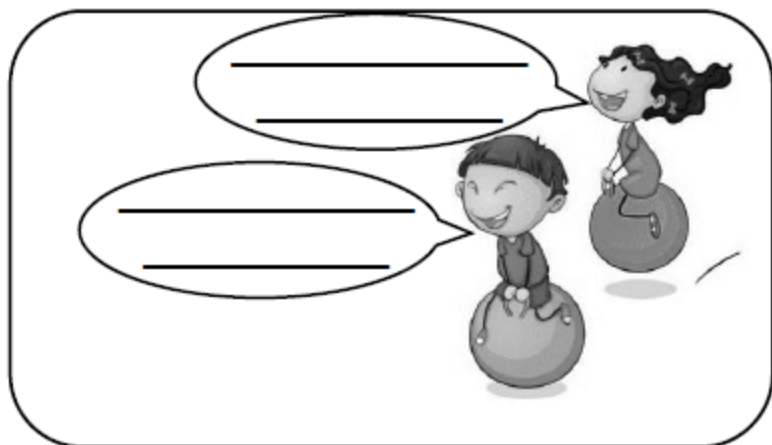
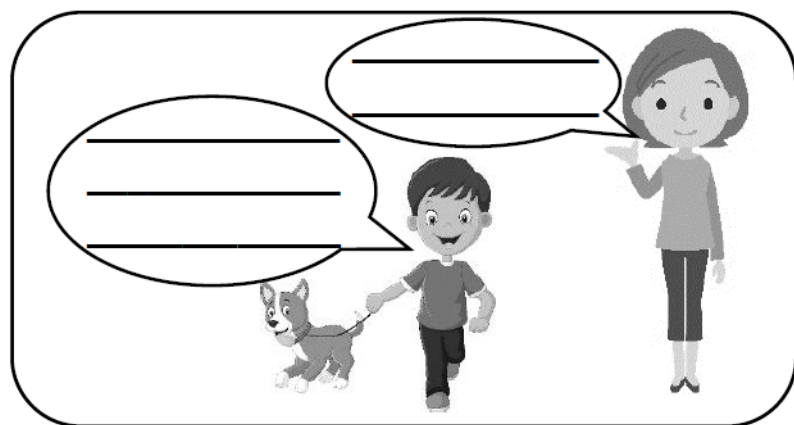
שיעורי בית – עבודת עומק על מילות המטרה

הפועל ה"תה הפתנסות הראלונה למי אתמול הפועל מול קהל כרקדנית.
חודל האחרון, הפלקתי כל כך פרה באימונים ופרגומים. למדתי מניסיון כל
פאם טעות לעליתי במהלך החזרות. ככל עלמות יכולתי למאפ הביטחון.
בסוף הפועל, פמורה עריקוד ליחה אותי על הפלקל למי. מאוד אמא למי
פרגלה במהלך הפועל. פיא אמרה מי לפיא בטוחה לאם ארצה ואמליך עלפליע
אפיה רקדנית מצמיחה.

בקטע, ישנן שבע מילים מודגשות. מיינ את המילים המודגשות לשלוש משפחות.

משפחת מילים 3	משפחת מילים 2	משפחת מילים 1

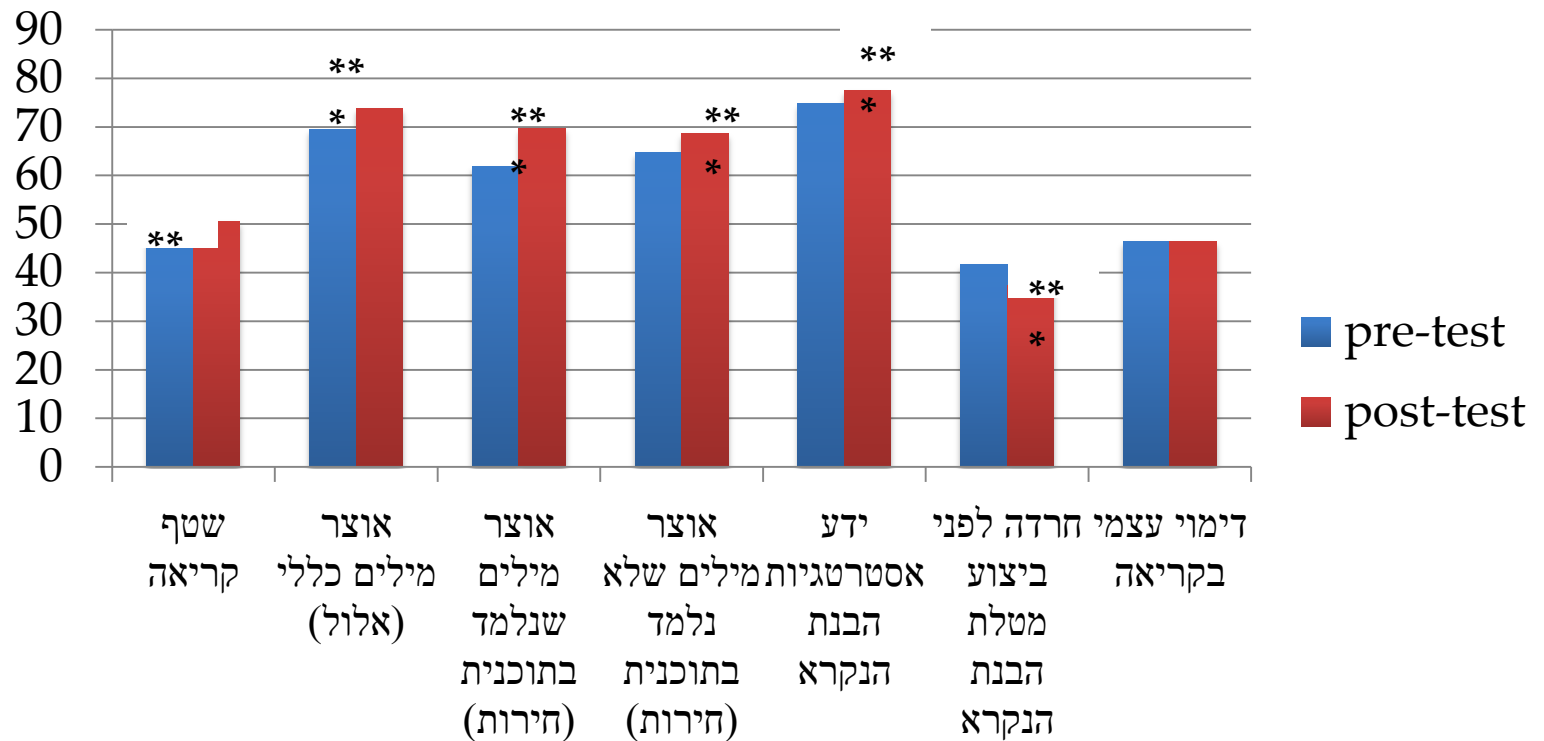
תרגול המעבר משפה יומיומית לשפה במשלב גבוה

מדדי שטף, אוצר מילים, מטה-קוגניציה ומדדים רגשיים

מדגם שלם

(n = 543)

פעילויות לחיזוק רגשי

פעילויות שיא

קבלת ונתינת משוב

זיו,
 כתבת ליפה מאוד, התחמסת
 לרגשות הדמיות בתמונה.
 שים לב להקפיד על נקדה
 וף המשפט.
 כל הכבוד! 🙌😊

חיזוקים חיוביים ותגמולים

אני ממחה רגשות!
 מזהה רגשות שלי ושל אחרים,
 מבין מתי ואיך רגשות משתנים!
כל הכבוד!

תעודת חוקר/ת!
 ניתנת לתלמיד/ה: _____
 על פתרון תעלומת נבוי הספור
 "ספורו של משלש ורד!"
 כל הכבוד!

פעילויות לחיזוק רגשי

ויסות רגשי, מודעות לרגשות ושיום שלהם

שימוש בטכנולוגיה כאמצעי להעלאת מוטיבציה

סיפור אלקטרוני – סיפורו של משולש ורוד

קולות הסטודנטים –

הכשרה מעשית בתואר שני בתוכנית "אור"

"חשתי העצמה אישית שלי ושל הלומדים שלי, הרגשתי שאני רוכשת כלי מיוחד של העצמת האחר שבאמצעותו אני מעצימה גם את עצמי".

"תהליך ההכשרה אפשר לי להתפתח מבחינה אישית מתוך כך שחוויתי את ההתקדמות של תלמידי".

"אני יודעת להתאים פתרון לקושי ומעבר לכך למדתי שגם אם הפתרון אינו חלק מקופסת הכלים שלי ברגע נתון, אוכל לרכוש אותו".

"למדתי כיצד, על סמך דיווחים על קשיים בתחומים לימודיים והערכה שלהם, לכתוב תוכנית התערבות שמקיפה תחומים לימודיים רבים וחשובים ובאותה נשימה, מציאותית ובת ביצוע".

"יש ליצור מטרות מדורגות, ובהתאם דרכי פעולה ודרכי הערכה של תוצרי הילד".

עדויות הילדים

תוכנית התערבות בכיתות ד'-ה'

"זו דרך למידה שהיא כיפית, אנחנו לומדים לשתף פעולה וגם לומדים המון מילים".

"זה לא כמו שיעור שפה בבית ספר, אני חושבת שזה שיעור לחיים. זה עוזר לנו להיות בקבוצה עם החברים".

"חוץ משיתוף פעולה ומילים אנחנו גם לומדים להקשיב אחד לשני..."

עדויות המורים

תוכנית השתלמות בהבנת הנקרא לכיתות ד'-ה'

"בזכות ההשתלמות עברתי תהליך עם תלמידיי, והם עם עצמם. הקשרים והחברות ביניהם הועמקו".

"האסטרטגיות נכנסו לחיי היום-יום בכיתה, כמו גם המילים המאירות והשיח המטה-קוגניטיבי. זה ממש לראות את הלמידה ואת רמת החשיבה עולה לנגד עיניך".

"השתלמות שאסור להחמיץ! זו השתלמות שהיא משהו אחר, תוכנית לימוד שניתנת למורים במתנה!"

סיכום

□ דרכים רבות להוראת הבנה מילולית

□ קישור לתהליכים אוריינים אחרים

□ שילוב בין קוגניציה, רגש, ותהליכים אוריינים

להעשרת תקשורת מיטיבה ולמידה מעמיקה